Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchényi-utcza SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

Hirdetmények,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASAGI LAP.
A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen **naponként** a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre - - - - - - - - 10 frt — kr.
Félévre - - - - - - - - 5 frt — kr.
Negyedévre - - - - - - - - 2 frt 50 kr.
Egy hóra - - - - - - - - 1 frt — kr.

Hirdetési díj:
Othasábos petitsor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamot magában foglalt ujdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891. Debreczen. Szombat Augusztus 22. 162. szám.

Kepviselői beszámolók.

Budapest, Aug. 21.

(F.) A Sándor-utczai palota kapui sok zajos nap után bezárultak, de nem hosszu időre, mindössze hat hétre. Enynyi az egész recreatió, melyet a törvényhozók kaphattak, s ezt az obstrukczionalistáknak köszönhetik, miután ezek huzták ki a vitát meddő szófecsérléssel majdnem az egész nyáron át.

Az ország közvéleménye most már nyugodtabban és háboritlanul itélhet az országgyülésnek egy esztendei munkája fölött. A kormány és a szabadelvü párt nyugodtan nézhetnek ezen kritika elé.

A szabadelvű párt tagjai beszámolhatnak arról, hogy nagy munkába fogtak, az országot a modern állami viszonyok szinvonalára akarták emelni a közigazgatásnak állami rendezése által. De hogy annak végrehajása ezuttal nem sikerült, az nem a kormányon és a szabadelvü párton mult. Sikerült azonban — minden obstructio daczára — az államositást törvénybe iktatni, ugy hogy annak végrehajtása legfeljebb idő és pedig most már rövid idő kérdése csupán. Erről az eredményről a szabadelvű párt önérzettel számolhat be az országnak.

Az ellenzéki képviselők pedig beszámolhatnak arról, hogy hányan s milyen hosszu beszédet mondottak a törvényhozó testület többségével szemben, hogy hányszor szólottak közbe, hány név szerinti szavazást követeltek, hányszor ütötték ökleikkel az asztalt, hány zsiviót kiá tottak s hányszor részesültek e'nöki rendre utasitásban, hányszor ütötték öleikkel az asztalt s kitudná felsorolni mi mindenféle módokon gátolták meg a többséget az ország javára s haladására irányzott munkájában.

A választó közönség pedig e beszámolókból megcsinálhatja a parlamenti bilánszot s kiszámithatja, hogy e vitából mennyi haszna lett az országnak, s menynyi érdem illeti meg abból a szabadelvü pártot, meg az ellenzéket. A dividendát aztán a jövő évi választásoknál ezen mérleg szerint szavazhatják meg a választók az egyes pártoknak, érdemeik szerint.

Ez a valódi képe a politikai helyzetnek s a pártok állásának, s ezért van az, hogy az ellenzéki sajtó érezve pártiránya gyöngülését, ezt oly módon igyekszik palástolni, hogy a kormány positióját igyekszik meginogtatnak feltüntetni. Pedig épen az egyik legfontosabb eredménye a zajos lefolyásu vitának, hogy a kormány és a szabadelvü párt közötti egyetértés és szolidaritás még jobban megszilárdult s a többségben zavartalanul él azon politikai missziónak tudata, melynek betöltésére hivatva van, s melyet az ellenzéknek legkörmönfontabb mesterkedése sem képes megzavarni. Mert a pártváltságokról és kabinetválságról minduntalan közzétett hiresztelések az ellenzéki sajtó hasábjain, nem egyebek a félrebeszélő beteg látományainál.

A közvélemény ennélfogva nem is ad hitelt azoknak és nem fogja megengedni, hogy az inparlamentaris tényezők irányt jelöljenek. Parlamentünknek ez évi működése elég ijesztő például szolgál, hogy mire vezethetnek ezen tényezőknek tulkapásai.

A külföldnek nem egy állama, nevezetesen Francziaország elég sajnálatos példát szolgáltatott arra, hogy az ország egyenletes haladása és a nemzet nyugalma mit veszthetnek, ha a törvényhozó testületben irányadó szerepet kezdenek játszani azok az elemek, melyeket önző és kicsinyes érdekek vezérelnek s ha a parlamentben az inparlamentáris eszközök is tényezőkké kezdenek válni.

A közvélemény erre nézve intő példát találhat a közigazgatási vita lefolyása ban és eredményében, hogy mely politikai irányzatnak és mily parlamenti eszközöknek nem szabad tért engedni.

Láthatta a közvélemény, azt a politikai s parlamenti rendszert (ha ugyan ily jelzéssel illetni szabad), mely tönkre teszi a parlamentarismust, amennyiben a komoly törvényhozó munka helyébe a parlamenti hecczet lépteti.

Láthatta, hogy a haladást és politikai állandóságot mily komoly veszély fenyegette oly töredék részéről, melynek semmi komolyabb szándéka nem volt, csak a parlamenti és politikai szavak előidézése. Mert hisz azon eljárás, hogy a kisebbség akarja álláspontját az országra rátukmálni, kizárja a komoly irányt.

De láthatta a közvélemény azt is, hogy a politikai zavarnak előidézése nem sikerült. A politikai helyzet tisztább, mint valaha.

A kormány és párija kölcsönösen beláthatták, hogy nincs senkire sem támaszkodniok, csak egymásra és önmagukra a nagy reform munkában, melyre vállalkoztak.

A választó polgárok pedig, kiknek körébe a képviselők most haza mentek, láthatják, hogy midőn a reform munkára az államélet minden ágazatában oly égető szükség van, az országos érdek szolgálatában nem számithatnak, senkire, egyedül a szabadelvü pártra!

Uralkodók találkozása. Vilmos császár az eredeti megállapodás szerint, minden esetre, szeptember 2-án Tetschen-en át Singmundherbergbe jön, ahová szeptember 3-án reggel érkezik. A német császár nagy kisérettel utazik, vele lesz Caprivi kanczellár és a vezérkar főnök is.

Két igazságügyminiszteri rendelet. Két, hazai törvénykezésünk szempontjából nagy fontosságu rendelet szövegét tette közzé az igazságügyminiszter. Az egyik a kir. itélőtáblák és a kir. kuria teljes ülésit szabályozza; a másik a birósági joggyakornokok és jegyzők szolgálati viszonyait, gyakorlatát és müködési körét szabja meg.

A magyar zászló megsértése. A gospicsi (Horvátország) pénzügyigazgatóság a király születése napján magyar nemzeti lobogót tüzetett ki. — Ez szemet szurt a községbeli lakosságnak és a városi hatóság a járási előjárótól követelte a zászló eltávolitását, a mi meg is történt. Khuen Héderváry Károly gr. horvát bán, mihely neki bejelentetett, hogy a felizgatott csőcselék a magyar nemzeti zászlót eltávolittatta rögtön elrendelte, hogy a magyar nemzeti lobogó azonnal és pedig ünnepélyesen vis zahelyeztessék a pénzügyi igazgatósági épületre, ami miudjárt meg is történt. Ennek következtében az izgalom megszünt.

Horvátországi politikai körökben élénk feltünést keltenek azok a szavak, amelyeket Khuen Héderváry Károly gróf horvát bán a zágrábi kiállitáson, dalmácziai pavillon bejáratánál Trtaglia grófnak, a dalmácziai kiállitási bizottság elnökének mondott, A bán igy szólt: — Nagyon örvendek, hogy megismerkedhettünk egymással. Ez közelebb hoz bennünket s Isten segedelmével remélem, hogy a jövőben még közelebb leszünk egymáshoz — Trtaglia gróf e szavakra a következőleg válaszolt: — Fogadja excellenciád forró köszönetemet ezekért a szives szavakért. Amit mondani méltóztatott: az ami legbőbb óhajtásunk is.

Külföld

A franczia hajóraj látogatása Angliapartjain képezi a legfontosabb politikai eseményt, mely inkább negativ vonatkozásaiban kelti fel a közérdeklődést. Minden oldalról elismerik, sőt kiválóan magok az angolok és francziák hangsulyozzák, hogy annak egyszerüen udvariassági jellege van. De a kronstadti látogatás után, melyhez aktualis politikai jelentőséget füztek, sok irányban érdekes a franczia hajóraj angliai látogatása, A francziák meglehetősen hidegen tekintenek e látogatásra, az angolok még hidegebben fogadják azt, sőt néhány heves vérü franczia radikalis politikus azt egyenesen hibául rója fel a franczia kormánynak.

A „Debreczeni Ellenőr" tárczája.

Esküszik.

Vasárnap volt és a vidéki városba vasuti állomása tele volt néppel. Kövér, piros arczu mesterleányok, virágos szalmakalappal fejükön, hallgatták komolyan, majd csintalankodva az ipar szerény rabszolgájának nagy hangu bókjait, a melyeket — a haszontalanokat — hirtelen, lopva váltott, érzelmes szempillantások követtek. — A zsibongó zajban egy-egy leány üde, csengő kaczagása hallatszott, a kit — tekintettel a rendre — ingerkedve intett meg a nagy szakállu portás.

Keresztül törtem magamat a tömegen, a melynek élén kint a perronon, Jani bácsi — daczára, hogy tisztára fehér volt már az öreg, mindenki igy hivta — Jancsi bácsi, a főkapitány állott, egész szuite-től körülvéve. Ugy voltam értesülve, hogy nem jön semmi nemü hires szinész dáma; a méltóságos állam titkár ur is elutazott még tegnap; minek van hát künn az érdekes öreg, aki csak akkor van elemében, ha beleülhet egy érkező „kitünőséggel" a város kétlovas diszhintójában . . . És a többiek mind: a hetyke, fiatal alkapitány; a „tollnok", a ki ember emlékezete óta várja egyetlen, kopott sárga ruhájában a fellebbvaló urak „rendelkezéseit"!

Egy dult arczu nő, a kinek összefonynyadt, megtört tagjain valami térdig érő zsák forma lógott — felvilágositott rögtön, miért jöttek ki az urak. Lévay Károlyné miatt, ki két éve még a legszebb mesterasszony volt a városban s a kiről azt rebesgették, hogy egy tiszt után megörült. Most itt van az őrültek zubbonya rajta. Nem a vendéglátás öröme hozta tehát ki a rendőrségi urakat, hanem a szomoru, hivatalos kötelesség, a melylyel tartoznak, hogy jelen legyenek, mikor egy szerencsétlen őrült asszonyt szállitanak el innen, messze innen, az örök sötétségbe.

Az asszony, a mint kezét tördelte és az erősen szoritó rendőrségi irnok karjai közzül ki akarta magát szabaditani — olyan nagy skandalumot csapott, hogy egy egész csoport verődött össze körülte, a mint Jani bácsi, méltóságos komolysággal reá szólt:

— Viselje magát csendesen.

— Nagyon jól teszi a tekintetes főkapitány ur, ha megszidja — mondotta Károlyi József, a dusgazdag mészáros, az asszony sógora, aki még a főkapitány ur szivarát is fizette ebből a nevezetes és ritka alkalomból.

— Nem megyek . . . Nem megyek . . . Vegyék le rólam ezt a ruhát . . . . Vegyék le.

Az asszony fel-fel törő szavai elfultak a zokogásba. A kezével egyre hadonázott; a szeméből nagy könycsöpp, gömbölyü könyek hulltak alá; az arcza valami rémült, irtózatos kifejezést mutatott. A vászonzubbonyt minden áron le akarta fejteni magáról; a dühtől reszketve, elvakultan nem látott mást, mint ezt a „rongyot," a mely testét takarja a ruha felett. Ebben a perczben, mintha visszaszállott volna belé a józan öntudatos nő elméje, olyan energiával parancsolt tekintélyt magának, mő voltának.

— Nem kell sokat teketóriázni vele — szólt az alkapitány.

— Én nem mozdulok . . . én nem megyek . . . hagyjanak engem . . .

— Rózsa — mondta az alkapitány érczes, részvétlen hangon az irnoknak — fogják meg! Le kell kötni.

— Előre! Maga Gáspár itt legyen a kézuél. A kék szövetü, vörös zsinór kötésü diszruhába bujt hajdu ott volt.

Hárman fogták meg; a mészáros — ki erre a kitünő alkalomra fekete attillába öltözött — ugyan megszoritotta a vézna asszon karját. Mialatt vitték a külön kupé felé, tehetetlenül az erőszakossággal szemben, fel-feljajdult; aztán egyszerre, hirtelen, mint ha örökre kihalt volna belőle az ellentállás ösztöne, követte őket és maga ment előre a felnyitott kocsi ajtó felé.

Az érzékenyebb leányok felsirtak erre a megható jelenetre; a főkapitány pedig hátraszólt:

— Urak menjünk a kaszinóba.

*

— Ha nem háborgatlak, kedves barátom légy szives azzal a kikandikáló britanikával megkinálni. Nagyon ritkán juthatok hozzá, pedig végtelenül szeretem a jó szivart. A kapitányságnál ha valakinek valamit elintézek, csak kuctát ad . . . Szóval inkább hálálkodnak. Igaz, hát ha nagy állomásra érünk, iszunk egy kis bort. A hajdunak is megigértem egy kis iókát.

Rózsa Endre rendőrségi irnok barátom nagyon szives volt hozzám és ki is használta az én nagyfoku érdeklődésemet, a melyet a szerencsétlen, őrült asszony iránt mutattam. Ahogy meglátott az állomáson — tudta, hogy érdeklődöm a szép rendőrségi esetek iránt és fejében még o't kerengett az általam fizetett borok gőze — intett és a következő kis állomás ál beeresztett a külön kupéba, a hol az én „tanulmányfejem" szelid megadással ült az egyik sarokban, az ablakra meresztvén szemeit.

Odahaza, kéjes lustaságban, sokat fantásiáltam — az ördög szálhatott meg ilyenkor — egy őrült asszonynyal való találkozásról. A régi, az örök história: a szerelem áldozatai ezek — gondoltam és nagyon kivánesi voltam reá, hogy egy egyszerü, közönséges kis szerelem — ez maga — képes létrehozni ilyen elhomályosulást az agyban, phisikai romlást az anyagban? Im, most itt előtt m egy valóságos őrült — megdöbbentem, mikor ilyen világosan, csakrem minden érzés nélkül bonczolgattam a szomoru valót — csendes; nem hallom a szavát; nem csal könyeket a szemembe. Es az előre kiszinezett, körülirt kérdések mind bent száradtak a tatomban és olyan vagyok, mint egy félénk gyermek . . .

Nagy lelki tusa után mégis hozzá szóltam, mikor megdidergett kissé.

— Nem fázik?

— Nem, csak ez a ruha, ez a nyomorult rongy rajtam nem hagy békét. Azt mondják, csak azok viselnek ilyet, a kiket a bolondok házába visznek. Kérem, én nem vagyok őrült. Én nem vagyok őrült . . .

— Dehogy, senki sem mondja.

— Tudom én azt. Ha szemtül-szembe beszélnek velem, hát rám hagynak mindent; a hátam mögött pedig azt mondják: hagyjuk szegényt, hisz' ez bolond. Hát most miért visznek engem vonaton, azt se tudom, hová? mert megunták már a siránkozásaimat, mert boldogságot követeltem magamnak? Hisz' én magamnak bánkódtam, én miattam a sógorék. (a kövér mészárost érthette) nem lehettek szégyenbe . . . Oh, ha Lajos látná, a mit velem cselekednek . . . Lajos . . .

— (Ahá, itt van a szerelem — mondotta Mefisto bennem. Kérdezzünk.)

— Ki az a Lajos?

— Micsoda, hát maga nem ismeri? Hát van ember a ki nem ismeri — jaj, de nehéz kimondani az édes osztrák nevét Bau . . . erins . . . feldi Koerinzfeld Lajost, a legszebb főhadnagyot az egész világon. Ugy-e hozzá megyünk? Haha, hát miért is nem akartam én felszállani a vonatra! Oh, én bolond, hisz mi Boszniába megyünk. Csak nem akarják nekem megmondani. Egyszerre csak, valamelyik állomáson ott terem előttem Lajos — azóta lehet, hogy kapitány — és mi meg fogunk esküdni . . . Ugy-e azért jön a rendőrség is, maga is velem, hogy megmondják minden kinek: itt van Lévay Károlyné, a ki otthagyta az urát, mert egy főhadnagy, Lajos (a német szó nagyon nehéz volt neki) akarja feleségül venni . . .

— Feleségül venni?

— De biz' azt. Nem szégyen az senki világ főhadnagyára, ha egy egyszerü mester

Mai számunkhoz egy és fél iv melléklet van csatolva.

A szerb régensség üdvözlete. Risztics a regensség nevében üdvözlő táviratot intézett Ferencz József király ő felségéhez, melyben ujból a legmelegebben köszönetet mondott az ischli fogadásért és kifejezést adott a szomszéd állammal fennálló barátságos és őszinte viszonynak. Választáviratában ő felsége megköszöni a szerencsekivánatokat s szintén hangsulyozza az ischli látogatás kellemes benyomásait, biztositva a szomszéd államot barátságos és jóindulatu érzelmeiről.

A brüsszeli szocializta kongresszus egyhangulag az osztályharcz elve mellett nyilatkozott, mert mig az osztályok elkülönzése fenáll, a munkások emanczipácziója lehetetlen. Aztán elfogadtak egy határozatot, mely — a közelebbi vitát kizárva — sajnálkozását fejezi ki az antiszemitizmus felett.

Oroszkészülődések. Pétervári hivatalos jelentések szerint az orosz kormány a lengyelországi, litvániai és beszarábiai katonai raktárakat példátlanul nagy menyiségü uj gabonával egészitteti ki. A katonai hatóságok maguk valják, hogy eddigelé sohasem kaptak oly sürgős parancsot a raktárak megtöltésére, mint jelenleg.

Vizvezeték.*)

Debreczen Aug. 20.

Több oldalról tapasztalt érdeklődés folytán annál is inkább szivesen szólok e tárgyhoz, mert ez érdeklődés nyilt bizonysága Debreczen város vizszükségletének, mely szükséglet kielégitését a Debreczen városi állapotok méltán követelik; a lakosságnak pedig sürgős kivánsága, hogy annyi pénzáldozatok után a kérdés végre a megoldáshoz vezettessék.

Midőn a város ártézi kut furásokkal akart segiteni a vizkérdésen, csak méltányolhatjuk a sok ezrekbe kerülő kisérleteket s tekintve a czegléd-utczai ártézi kutfurás sikertelenségét, igazán rendületlen akarat erő kellett hozzá, hogy még egy második kut furására is a nagytemplom előtt 80—100 ezer frt áldoztassék.

De elvégre is jó, hogy a kisérlet megtétetett; legalább a két próba a nem könnyen hivőket is meggyőzte arról, hogy ártézi kuttal a mi területünkön csak véletlenül lehet vizet takasztani. Ugyanis nincs kizárva, hogy nagy mélységben hálózatosan fekvő rétegekben összegyülemlő vizerek Debreczen alatt is léteznek, de ugy látszik nem összefüggő hálózatban. Ezen szakadozva létezhető vizáramok felkutatására pedig azt hisszük, a város ujabb kisérletekkel vállalkozni nem fog, hogy ily 80—100 ezer forintba kerülő lyukacskákkal egyik vagy másik viz—érre vakszerencséből ráakadjon.

Más módon és más helyen kell nállunk az elegendő és jó vizet keresni és nem a nagytemplom előtt. Köztudomásu, hogy jó, élvezhető viz van a nagyerdőn, hol a homok talaj természetes szürő készülék s a lakatlan terület inficiálva nem lévén, az évi csapadék vizeket tisztán megkaphatjuk a homokkal határos, viz-nemvezető agyag rétegnél. Ilyen szabad területen igen is jó talajvizet kaphatunk, de nem szabad talajvizet a város közepén keresnünk, amint azt most a czegléd-utczán teszik, ahol a talaj rodhadó káros anyaggal impregnálva van.

Hogy azonban a város minden irányu vizszükségletét elláthatjuk-e nagyerdei vizzel, ezt természetesen kutatnunk kell s ez okból kért alulirott a várostól előmunkálati engedélyt. Csakis a megejtett kisérletek után lehet majd megállapitani, hogy egyáltalán van-e a nagyerdőnek egy erre alkalmas területén oly vizbőség, mely a várost ellátni képes s ezután hogy mibe kerülhet ezen vizzel való ellátás, tekintettel a város minden irányu vizszükségletére és a financziális állapotokra.

Nem lehetünk tehát még most azon helyzetben hogy a leendő vizvezeték vizének köbméterét 16 krért vagy olcsóbban kinálgassuk, mint ahogy ezt egyik külföldi vállalkozó a városnak felajánlotta. Mi csak azon csodálkozunk, hogy egy ily messze földről jövő s a debreczeni viszonyokkal teljesen ösmeretlen 16 krajczáros ajánlatot a város komolyan vette s ezek alapján az ajánlattevőkkel tárgyalásba bocsátkozni igérkezett.

Mi igen is hajlandók vagyuk komoly tanulmányozás és akár ezrekbe kerülő kisérletekkel a kérdés megoldásához fogni, ha fáradozásunkért és pénzbeli áldozatunkért a kivitel esetére és ebből várható haszonra nézve a város az előjogot nekünk biztositja; de mások számára gesztenyét kikaparni nem akarunk. Minden esetre a városi tanácstól függ, hogy kivel fogódzik: a tanulmányozás nélküli hangzatos ajánlattal-e vagy velünk?

Mi regényes viztudósokban, kik a külföldön allapitják meg, hogy hol, mennyi és mily áron előállitható viznek kell lenni, nem hiszünk s remélhető, hogy a hangzatos igéreteknek a városi tanács sem fog felülni.

Tapasztaljuk, hogy a külföldi vagy legalább is idegen helyről jövő ajánlatokon nagyon hamar kap a vidéki közönség; az emberek nem rég ördögnek tartották a külföldről bejött inzsellért, aki hosszu szemüvegével fordítva is megtudta mutatni a világot.

Hála azonban profeszorainknak, most már a magyar technikus kar a külföld előtt is minden szakmában azon niveauon áll, hogy éppen a belföldi technikusok háta megé s elárulhatjuk, hogy ha ép kell a mi hátunk megé is külföldi tőkepénzesek szivesen állanak. A mi az általunk tervbe vett vizvezetési módot illeti, — sajnáljuk — de arra nézve még most a részletekbe nem bocsátkozunk s mint ahogy a „Debreczeni Hirlap“ nem régen nevezte, kénytelenek vagyunk e tekintetben továbbra is „spártai rövidségünek maradni, nem akarván, hogy fáradságos s költséges tanulmányozásainkat esetleg oly vállalkozók használják fel, kik a távolból minden fáratdság és költség nélkül s esetleg a mi tervezetünk szerint velünk versenyre keljenek avagy versenyre kelni engedtessenek.

Rössler R.
mérnök.

Rössler Richárd és társainak a városi tanácshoz előmunkálati engedélyért beadott kérvényök, melyet már korábban ö mertettünk volt, egész terjedelmében a következő:

Tekintetes tanács!

Debreczen sz. kir. város fejlődésében bekövetkezendő uj korszak küszöbén egy rég óhajtott, a város lakosságára nézve felette szükséges intézménynek a vizvezeték-nek előkészitésére s majdan megvalósitására engedélyt kérünk.

Bizonyára felesleges volna e helyen a vizvezetékek előnyét fejtegetnünk és szükségességét közegészségi, köztisztasági, ipari s tüzrendészeti, statisztikai adatokkal bizonyitgatni, hiszen a vizvezeték előnyeit e város lakosságának nagy része ismeri, szükségességét kell hogy minden — egyes lakosa érezze.

Hogy egy a város igényei és szükségletének megfelelő vizvezetékkel pozitiv alapon bárki is előállithasson, kell hogy a város terep viszonyait, talaját s vizviszonyait, ismerje és számitásai alapját képező vizsgálatok tárgyává tehesse. Debreczen sz. kir. városnak e tekintetben oly speciális helyzete van, hogy a kellő vizsgálatok megtétele nélkül egy vízvezeték előállitására ajánlkozni egyértelmü volna a lutri játékkal, mely ugy a vállalkozóra, mint a közönségre nézve érzékeny csalódással végződhetnék.

A város terep viszonyait e város területén hosszabb idő óta s több izben folytatott munkálataink alapján tüzetesen ismerjük s s ennek folytán a városi vizszükséglet fedezésére a technikai s financziális okok szem előtt tartásával alkalmasnak egyedül a talaj vizet tartjuk.

Hogy azonban a szükséges mennyiségü és minőségü ivó és más használati vizet képes-e mindenkor a város viz gyüjtésére legalkalmasabb, homok területe szolgáltatni, arra nézve semmi positiv adattal nem rendelkezünk s tudtunkkal a tekintetes városi Tanács sem rendelkezik. Ezek folytán szükséges, hogy a talajviz viszonyok biztos megismerésére a város homok területének esetleg különböző helyein kutatásokat tehessünk.

Azon kérelemmel járulunk a tekintetes városi Tanácshoz, hogy a talaj viznek egy előre a város északi részén a Nagyerdő területén és pedig vagy a fürdőház melletti, vagy a közkutnak a közforgalom és szükséglet hátráltatása nélkül leendő felhasználásával történendő tanulmányozásra, az ehez szükséges szivattyuk gépek s mellék helyiségek felállitására egy évi idő tartamra nekünk előmunkálati engedélyt adni; a tanulmányozáshoz szükséges a közforgalom hátránya nélkül átengedhető, később tüzeseten megjelölendő területet az előmunkálati engedély tartamára átengedni kegyeskedjék.

Minthogy pedig ezen vizsgálatok tetemes kiadásokat vonnak maguk után, mely kiadások megtéritését csak a vizvezeték megvalósitója és ez is csak időkmultával remélheti, tisztelettel kérjük a tekintetes tanácsot, hogy kegyeskedjék részünkre az előmunkálati engedély tartamára azon biztositékot megadni, hogy azon idő alatt, mig az engedély részünkre érvényben áll, a vizvezeték megvalósitására irányuló semmi nemü előmunkálati vagy más engedély a tekintetes városi tanács részéről senkinek nem adatik s ha a terv megvalósitásra jut, egyenlő körülmények mellett előmunkálataink figyelembe vételével nekünk elsőség biztosittassék.

Kérelmünket a tekintetes tanács jó akaratu figyelmébe ajánlva

Debreczen 1891. Julius hó

vagyunk kész tisztelettel
Rössler Richárd
és társai mérnökök.

A büd-szent-mihályi rablógyilkosok elitéltetésének indokai.

Debreczen, aug. 22.

A közönség nagy érdeklődéssel várta a debreczeni kir. itélő tábla itéletét a büdszent mihályi rablógyilkosság ügyében. Az itélet meghozatott. Mondhatjuk, hogy az itélet megegyezik a laikus közönség meggyőződésével, mely kezdettől fogva Sóvágó Jánost és társait tekintette a kegyetlen büntény elkövetőinek. — Jogász körökben azonban más szempontok szerint mérlegelik ezt az itéletet s azok között sokan vannak, akik nem tartják eléggé bebizonyitottnak a vádlottak bünösségét, akiket az elsőfoku biróság egytől egyig fől is mentett. — A két biróságnak ez az ellenkező itélete alkalmul szolgált arra, hogy a „Magyar Hirlap“, ma pedig a Debreczenben megjelenő „Jogi Heti Lap“ foglalkozanak nem annyira magával ezen kérdéssel, mint az irásbeliség kiköszöbölésével és a szóbeliség mielébbi behozatalával.

A nélkül, hogy a kir. itélőtábla itéletét akarnók védelembe venni, csupán az általános érdeklődés kieligitése czéljából, ismertetjük az itélet indokolásának azt a részét, amely Sóvágó Jánosnak életfogytiglan tartó, Csürki Molnár Istvánnak 12 évi, Taskó Andrásnak 10 évi fegyházra való elitéltetésére vonatkozik.

Annak fölemlitése után, hogy a királyi törvényszék alaki szabálytalanságot, alaki jogsértést nem követett el a tanuk meg esketésére —, Kornis Ferencz sértett félnek a 612/891. számmal jegyzett kérvényének elfogadására — és a vádlottak vizsgálati fogságának fenntartására vonatkozó határozataival és ennél fogva a királyi ügyész és a védőügyvédek semmiségi panaszait elkelett vetni: — az itélet indokolása kivonatosan ezeket tartalmazza:

Az ügy érdemében az első foku bíróság itéletének megváltoztatásával Sóvágó János, ifj. Csürki Molnár István, Taskó András, id. Varga Gáborné szül. Tóth Zsuzsánna és ifj. Farkas Dániel vádlottak bünösségét az ő merev tagadásuk daczára is megkellett állapitani; mert azok az adatok és bizonyitékok, amelyek az eljárás folyamában felderittettek, egyenként és összeségükben birálat alá véve azt mutatják, hogy a büntettet a vádlottak követték el.

Szentkuti Árpád ugyanis eskü alatt bizonyitja, hogy ő Sóvágót régibb idő óta együtt töltött fogságukból ismeri; hogy Sóvágó már 1889. tavaszán tervezte a Dogáli és Kornis F kirablását, azok lakását ki is kémlelte s már akkor forgó pisztolyokkal volt Sóvágó fölfegyverkezve; hogy Sóvágó őt 1890. tavaszán ujból felszólitotta a rablásban való részvételre; hogy Sóvágó előtte emlitést tett a Munkácsról kiszabadult Csürki Molnárról; hogy ezzel és Taskóval Debreczenben találkozván mindhárman czéloztak előtte a Sóvágó által tervezett rablásra; tudja azt is, hogy Molnár és Taskó forgó pisztolyokat szereztek.

Igaz, hogy Szentkuti vallomásához sok tekintetben aggály fér az ő multjánál fogva, de minthogy Sz. följelentését az 1000 frtos jutalomdij igérése előtt tette; minthogy Sóvágó beismeri hogy egy Guti nevü egyénnel találkozott, Molnár és Taskó szintén beismerik, hogy Szent-Kutival ismerősök, ezzel Debreczenben többször találkoztak, Taskó azt Bökönybe saját lakására is kivitte; minthogy Ignácz Lovas Mihály tanu bizonyitja, hogy

---

*) Ezen czikket tegnapelőtt kaptuk. Szerzője kivánságához képest a „Debreczeni Hirlap“ szerkesztőségével abban állapodtunk meg, hogy mi is, ök is egyszerre szombaton hozzuk — Ök pedig a kölcsönös megállapodás daczára már tegnap kiadták. — Levonjuk belőle a tanulságot. — Jövőre az olyan közleményeket, amelyek bármelyik mas helyi laphoz is beadatnak, egyszerüen féretesszük.

---

asszonyt is vesz el. Oszt' a hogy mi szeretjük egymást! Mikor hátranézett utánam az utczán először, már tudtam, hogy elvagyok veszve. Azután künn találkoztunk naponta a ligetbe . . . Az uramnak besugták; bántam is én, hisz ő ugy is azt mondta, hogy elvesz . . . Követeltem, hogy váljunk el. Megtörtént. Mihelyt kimondják a válást — igy mondta Lajos — esküszünk. Kimondták és Lajost egy szép nap eltették előlem a sógorék, hogy ne mehessek hozzá . . . En megtudtam, hogy Lajos Boszniába van és szegény ugy vár, ugy vár . . .

Kegyetlen voltam, megkérdeztem:

— Szereti magát a főhadnagy?

— Engem, Lajos? Az üdve vagyok. Este találkoztunk csak, mert nappal szegénynek — kényszerültségből — a tisztnékkal, meg a szinésznékkel kellett beszélni. Ugy kivánja a főhadnagyi bojt — mondta. Én, hogy féltékenykedtem rá? Dehogy. Azután egyszerre csak eltünt, mert kiüldözték innen, irigykedtek rám, hogy az enyém lesz . . . Levelet ir mindig valahonnan Boszniából, (a tiszt félt, hogy baj lesz, gyorsan áthelyeztette magát; En irom a leveleket mostani kelettel — sugta a fülembe Rózsa Endre) még szeret mindég és kérdi, hogy mikor esküszünk? Mikor esküszünk?

— Nemsokára ott vagyunk — mondtam Rózsa Endrének. Az asszony meghallotta.

— Mit? Ott leszünk? En Istenem, áldom érte ezerszeresen a nevedet, hogy meghagytad érni ezt a boldogságot. Lajos ott fog várni, néz és . . . hátha nem vesz észre? Megfogytam egy kicsit, megnyultam, már nem is vagyok talán szép (ijedten tapogatta végig sovány tagjait) de neki szép leszek én. Lajos, édes Lajos, esküszünk mindjárt . . . Az élő, a szent, a mindenható Istenre esküszünk . . .

*

Reggel érkeztünk Pestre. Mikor a központi pályaudvar üvegtetőzete alá értünk, megdobogott a szivem. Elfog mindig ez az érzés, valahányszor az imádott metropólisba kerülök.

A vonat megállott. A perronon hullámzik a nép, s közüle ki kiválik egy-egy fénylő kard, csillogó egyenruha. Rózsa Endrétől — 2 forint átnyujtása ellenében — eltávozhattam. Megyek be.

Egyszerre csak zaj támad; mindenki arra néz. Megfordulok.

Az én őrült asszonyom — Rózsa Endre egy pillanatig félre nézhetett — vad sikoltással borul egy nyugodtan sétáló főhadnagy mellére. Körülkarolja nyakát és görcsösen szoritja.

— Lajos. édes Lajos, esküszünk . . .

A lipótmezei tébolyda várakozó hivatalnoka csak most vette észre ezt a scénát; a dühösen szitkozódó főhadnagytól elválasztja az aszszonyt és — mialatt Rózsa Endrét összeszidja vigyázatlanságáért — megállapitja a diagnosist.

— Nagyon közönséges eset; csak monománia . . .

Bródy Ernő.

Az „emlékek.“

Adorján Béla, a kiérdemült agglegény halálos ágyán fekszik, melle zilál . . . szeme zavart, . . . ősz hajfürtei a halál verejtéktől nedvesülten oda tapadnak homlokára, egy vénasszony kuporodik ágya előtt, lehet vagy kilenczven éves, . . . most is imádkozik az ő aranyos kis fiacskájáért.

Igaz — Anikó vén dajka, ugy szerette Bélát, mikor még ölébe ringatá, később mint deákra büszke volt, mint huszártisztet imádta . . . midőn a fényes huszárruhát leveté. sirt, de vigasztalta, hogy a darányi kastélyba fiatal asszonyt hoz, nem hozott, akkor korholta, hosszu évek multán, mikor az uzsorások dobra üték a kastélyt, akkor megátkozta és elvonult testvéréhez és most, mikor a nyomor, a betegség a halálos ágyba szegezék, megjött hogy ápolja és tán ő fogja be szemét

Erdekes ez az agglegényi szoba, — szegényes, de telve apró tárgyakkal.

Mindjárt ott Lamartine nyitott könyve, benne egy halvány szalag — milyen volt, rozsaszinüe vagy kék? megmondani nem lehet.

A darányi mester himezte titokban ezelőtt 40 évvel . . . bohó szerelem édes vallomása . . . ma már tisztes matrona ott a Tisza partján és öreg férje oldalán az alföldi uebulókat idomitja, . . . és fésüli kóczos unokáit.

Amott egy kopott szivar tárcza dus himzéssel, . . . egy naiv ifju drága pénzért himeztette, a korona kávéház pénztarnoknője (válgó kaszirnő) által.

Ma egyik elsőrendü „Hotel“ tulajdonosnéja; mert realisabb viszonynak tartá „Jean“ főpinczérrel kötni egy életre szóló viszonyt, mint a gazdag jogászgyerekkel.

Ott egy lovagló vessző khina ezüst gombbal, a kis Miczi névnapi ajándéka. mülovarnő volt, hibásan ugrott, nyakát szegte, ezzel sok fiatal ember vagyona maradt meg.

Amott egy arany lepke, zománczos szárnyal, a lepke szeme egyuttal egy kis rugót sejt, ha azt megnyomják, a pille teste két felé vál és megmutatja az utat a halálhoz, mert ölő méreg van benne.

Clarisse baronesse emléke, ki egy gyenge pillanatban csináltatott kettőt ilyent, egyet megtartott magának és a másikat Bélának adta . . . hogy ha elkövetkezik a pillanat haszálja mindegyik a magáét.

Clarisse baronesse, herczeg Uxül Amádé neje, kegyelmes asszony lett és a barátságot fentartá Bélával az első Uxül herczeg kereszteléseig, azután nem ismerte többé „nem akarom mondá, első szülöttem jövőjét kétes per tárgyává tenni, igaz hogy Uxül herczeg a hatvanon tul volt, midőn Clarisse baronesseval megesküdött.

Amott egy vadászkés remek toledói gyártmány, csillogó tokkal, Inez grófnő ajándéka azt, „ha férjem megcsal eltüröm, de hogy kedvesem megcsaljon el nem türöm, e késsel verem szivedet keresztül, mondá Bélának“ és két hó mulva egy uhlanus kapitánynyal szökött meg . . . és évek multán mint vezeklő tért vissza, de sem a férj, sem a szerető nem várták ölelő karokkal, férje „Anette“ balerina karjai között, Béla pedig az isteni „Lenke“ karjai között feledték a merész Inez junói termetét, — ott az a finom fátyol az emléke az édes viszonynak, — mit egy nagyon édes pillanatban emlékül adott Lenke Bélának.

Ki volt? Mi volt Lenke? Senki sem tudta, csak érezte, a pénzt, ékszereket, mint éhes krokodilus ugy nyelte . . . hány család átkozza még emlekét is, — élt, uralkodott . . . és meghalt ott a Rókus kórház egy sötét kamarájában, eltemették egyszerü deszkaládában. — mert koporsónak nem lehet mondani.

A falon függ — egy pár vivó kard, — rozsdás a pengéje . . . „vedd a kardokat, — és ha látom annak a vérét — akkor a tied leszek, — ezt mondá az a szép asszony, ki régi szeretője hütlenségét az uj szeretővel boszultatta meg, — hatalmas és mesteri vágás volt, — a nyakizmokat szelte át, — és mig egy ártatlan szenvedő szőke angyal, — borult a haldokló mellére életet vágyott csókolni vőlegénye testébe, — akkor habzó serleget koczintott az asszonyi démon, — és csókba fulasztá Bélát . . .

Azután, — a régi történet, a szép asszony megunta Bélát, és Béla a szép aszonyt — egyik jobbra, másik balra rohant az örvénybe.

Ott egy hervadt kamélia koszoru, gróf Rédey Aladár dobta a szinpadra Edhitnek — a primadonnának, ahány kamélia van abba bekötve, annyi százast vitt el az a koszoru — mert nem türte féltékenységből, hogy a diva szobájában legyen.

Azután — Rédey Aladár bolond volt, elvette a divát — és Béla előtt bezárult az ajtó; „én becsületes asszony vagyok“ — becsületes asszony, kaczagott Béla és kifizette a számlákat, mibe neki Edith került.

Melléklet a „Debreczeni Ellenőr“ aug. 22-iki számához.

Taskónál Debreczenben egy forgó pisztolyt is látott, melyet Szentkuti állitása szerint Taskó ő tőle vásárolt ; minthogy végre Szentkuti a rablógyilkosság elkövetésekor a debreczeni rendőrség bizonysága szerint Debreczenben volt és ekként ki van zárva a lehetősége annak, hogy Sz. a vádbeli cselekmény elkövetésében részt vehetett : mindezek a körülmények a kir. táblát arra inditották, hogy Szentkuti vallomását bizonyitékként elfogadja, mivel az alább részletezett körülmények Sz. vallomásában foglalt adatokkal egybevágnak.

Sóvágó ártatlansága esetében nincsen elfogadható oka annak, hogy S. a Szentkutival való találkozást és ismeretségét tagadja. Sóvágónak ez a merev tagadása csak arra az okra vezethető vissza, hogy Szentkuti vallomása valóságot tartalmaz s ő t. i. Sóvágó ezen valóság kideritését Szentkuti vallomásának tagadásával megakadályozni törekszik.

A kir. tábla a vádlottak bünösségét továbbá azért találta bebizonyitottnak :

mert Kornis Ferencz és Kornis Ferenczné esküvel erősitették azt a vallomásukat, hogy Sóvágó Jánosban felismerték a tőlök fegyveres erőszakkal pénzt követelő és a Dogáli Gusztávot bántalmazó tettest ;

mert Kornis F. és neje azt is vallják, hogy a második fegyveres rabló Cs. Molnárhoz hasonló uriasabb kinézésü egyén volt ; s

mert Taskóban szintén felismerték az őrt álló s a Dogali G. szobájában is megfordult rablót.

A kir. tábla nem hagyta kellő méltatás nélkül azt a felindult lelkiállapotot, azt a megrendítő helyzetet, melyben panaszosok a rablógyilkosság alkalmával jutottak ; de másrészről méltatás tárgyává tette azt is, hogy ugy Kornis F. ny. kir. törvényszéki elnök mint Kornis F.-né a müveltség oly magas fokán állanak, miként vallomásuknak hordereje teljesen ösmerik és sem társadalmi sem vagyoni helyzetük nem engedi feltételezni azt, — hogy benső meggyőződésök ellenére bármiféle indoktól vezettetve, a valósággal ellenkező vallomást tegyenek. — Ezért a kir. itélő tábla — bár aggodó gondossággal mérlegelé is a bizonyékok nyomatékosságát, a Kornis Ferencz és neje vallomásában oly lényeges és meggyőző bizonyitékot talált, a melyet a vádlottak bünösségének megállapitásánál figyelmen kivül hagynia nem lehetett.

De meg kellett állapitani vádlottak bünösségét azért is :

mert a Kornis pár vallomásait a vádlottak, s különösen Taskó András felismerésére nézve Perka Mihály és Pitz Pál tanuk vallomásai is támogatják ;

mert a Kornis F. udvarán és a Sóvágó kocsiján a tett elkövetése után talált golyó töltények a Sóvágó forgópisztolyához hozállenek ;

mert a Kornis F. vallomása szerint a Dogali G. szobájából lövés zaja hallattszott ; Lukács Ferenczné pedig a Dogali G. véres ügyében egy forgó pisztolyhoz való golyót talált, amely ismét olyan nagyságu, mint amilyen tizenkét darab töltényt, Sóvágó id. Varga Gábornénál elrejtett ;

mert több tanu a büntett végrehajtása után épen olyan kocsit látott T. Büdről sebes vágtató hajtásban Böszörmény felé eltávozni, amelyen kocsija Sóvágónak is volt ;

mert Magyar J. tanu a gyorsan haladó szekérbe fogott két ló egyikén fehér foltokat is látott, s ilyen fehér foltos lova volt Sóvágónak is ;

mert a Kornisék és cselédjeiknek vallomása szerint három egyén követte el a büntettet s Magyar J. is három férfi egyént látott az eszlári országuton Böszörmény felé haladni.

Hogy pedig ez a három férfi Sóvágó, Cs. Molnár és Taskó volt, azért kellett megállapitatni :

mert vádlottak nem tudják meggyőző bizonyossággal igazolni azt, hogy az 1890. május hó 17-én este hol voltak, sőt Sóvágó e tekintetben ellenmondásokba keveredett s ellentétbe jutott saját hozzátartozóinak előadásával is.

Az eljárás folyama alatt Sóvágó is, Cs Molnár is következetesen tagadták, hogy Taskót ismerték.

Mintbogy azonban Kiss Sándor és cseléd je Molnár Mária azt bizonyitják, hogy Sóvágó 1890 máj. 13-án a „Pelikán“ nevü korcsmában harmadmagával megfordult s hogy Sóvágó két társa ez alkalommal Cs, Molnár és Taskó volt, már ezen körülményből és a köztük való összeköttetés és ismeretség itéleti bizonyossággal megállapitható s épen ezért, mert ezt a vádlottak tagadják s mert a Szentkuti által fe fedezett körülmények a a Kornis Ferencz és Kornis Ferenczné, valamint a Perka M. és Picz Pál vallomásaival megegyeznek, megkellett állapitani, hogy a vádlottak követték el az eljárás tárgyát képező bünetteket.

Az indokolás felsorolja továbbá a következő terhelő körülményeket és kidetitett tényeket :

Boros Mária tanu Cs. Molnárban határozottan felismeri azt az egyént, a ki a tett elkövetése előtt rövid idővel Taskónál Bökönyben megfordult ;

Május 23-dikán pedig Taskó Mihályné és Sárai Mária Böszörményben jártak és a Sóvágó anyósánál voltak megszállva ; a három vádlott a büntett elkövetése után vagyoni viszonyukhozmérten elég bőven költekezett, pedig előbbi időben pénzük nem volt ; s elfogadhatóan nem tudják bizonyitani az elköltött pénz szerzését.

Sóvágó ellen még nyomatékosabb bizonyitékot képez az a tény, hogy máj. 20-kán id. Varga Gáborhéhoz nejével együtt forgópisztolyt és ehez való töltényeket vitt és azok elrejtését kérte. Világosan azt mutatja ez, hogy Sóvágó, már akkor tudta, miként lakásán a hatóság motozást fog tartani.

Végül az indokolás fölemliti azt, hogy Sóvágó ifju Farkas Dániel rabtársának bizalmasan elbeszélte, hogyan hajtották végre a rablógyilkosságot ; és hogy fogadott tanukkal is igyekezett bünösségét leplezni.

Taskó ellen pedig sulyos bizonyitékot képez a lakásán talált barna ripszkendő, melyen két nyilás van a szemnek. Kornisné vallomása szerint az egyik rabló épen ilyen szinü kendőből csinált álarczot viselt.

Ott hever a kopott zsölyeszékbe egy zsiros házi sapka, Rózsika borgolta a becsületes Magyar András szürszabó leánya, — kit protekczióval beszerzett a nemzeti szinházhoz, — aztán fényes fogatot, elegáns lakást tartott neki — mikor édes anyja meglátogatta, kinjában összerogyott, szive szakadt meg, látva Rózsi leánya hová jutott.

Rózsi letépte a fényes ruhát, ott hagyta a palotát, — haza ment becsületes apjához ki átokkal üzte ki házából . . . és Józsi ott fetreng az utczán pálinka göz tör elő ajkából és szidja az urakat, mig egy egy rendőr párt fogása alá nem veszi.

De mi az, nyilik az ajtó, egy magas — sürüen fátyolozott alak, — kis szőke fürtü, alig tiz éves fiut vezet, — a vén dajka elszunyadt, — a fátyolt lefejti arczáról a nő — sokáig bámulja a halállai küzdő tehetetlen embert, — aztán felemeli a kis fiut, — „csókold meg atyádat“, — a fiu a hidegülő arcza csókot nyom, a fáradt pillák felemelkednek a kéz, az egész test megremeg, szólni. — mosolyogni igyekezne, de ott leselkedik már a rideg halál csontos karmaival, tehetetlen mozdulni, aztán le hajlik a nő, a fagyos ajkakra csókot nyom, „bocsásson meg az ég neked, miként én“, a haldokló lesi-várja az utolsó szót, „megbocsátok neked.“

Egy fohász szakad fel még a kebelből aztán finom hó kacsók fedik be a szemét, a lélek elszáll, vissza csak a sár, piszok, az emberi test marad.

A halvány nő fölköti batiszt kendőjével az állát és csendesen mint jő ugy távozik.

E távozó nő mindent álldozott Béláért és csak egyet kért, hogy fiuknak adjon nevet, — inkább tönkre ment, mint sem a gazdag timár leányt elvegye, — ezt volt a sok közül egy, ki felkereste kórágyán.

A vén dajka, mikor feleszmelt megrémülve látta azt. hogy nem teljesitette urának az utolsó szolgálatot, mert megelőzte valaki.

Napi hirek.

— **Isteni tiszteletek** az ev. ref. templomokban. Holnap a nagytemplomban nt. K. Tóth Kálmán, a kistemplomban nt. Kiss Albert lelkészek, a Czegléd utczai templomban t. Elek István s. lelkész, az ispotályban t. Ladányi Gyula predikál.

— **„Vasarnap“** czimü állandó mellékletünket következő tartalommal jelentetjük meg: Lendvainé (1815—1891) Szana Tamástól. Igen szép leány, igen csunya leány. (Mese) irta Mosdósy Imre.— Fiatal óriások. Szatira. Gaál Mózestől. — A vasuti vonatok fékezése. Irta Guta József. — Divatlevél Budapestről. — Lena. Vittorio Berzezio regényének folytatása. — Fejtőrő. Képtalán Háromszög rejtvény. Képek : Lendvainé, Hivatal Anikó arczképe. Szapriszti. Margitay Tihamér festménye után. Fürdői Toalette.

— **A közgazdasági bank** igazgatósága holnap vasárnap d. e. a pénztárnok és gyakornok megválasztása czéljából ülést tart.

— **Presbiteri közgyülés**, A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében aug. hó 23-ik napján d. e. 10 órakor presbiteri közgyülés lesz. Tárgy : a zsinati képviselők választására vonatkozó inditvány. „Javaslat“ tárgyában esperesi levélre adandó válasz. Fontos folyó ügyek. Elmulaszthatlan megjelenés kéretik.

— **A főispán ebédje.** Az alsó-szaboles és hajdu vidéki ev. ref. egyházmegye tegnap gyülést tartott. A gyülés után gr. Dégenfeld József főispán, mint az egyház megye gondnoka a „Biká“-ban 40 teritékü ebédet rendezett.

— **A Ludovika Akadémia végzett növendékeit** aug. 18-dikán nevezte ki Ő Felsége a király hadapródtiszthelyettesekké és hadapródokká. Gróf Dégenfeld József főispánunk fia, hoheneybachi és dürnaui Gróf Dégenfeld Schomburg Ottó a 6-ik honvéd huszárezred II. osztályához, Tikos István gőzmalmi pénztárnok fia Tikos István pedig, a ki Debreczen város alapitványi helyén tanult, a debreczeni 3. honvéd gyalogezred 3. zászlóaljához neveztetett ki hadapródd á. A 2. honvéd huszárezred II. osztályához. Viczián Elek hadapródtiszthelyettessé, Vekedi Olasz Ödön ugyanazon ezred I. zászlóaljához hadapródd á, Atkár y Imre a 3. honvéd gyalog ezred 3. zászlóaljához hadapródtiszthelyettessé neveztettek ki. — Rangjuk mindnyájoknak szept. hó 1-től számittatik és mindnyájan a tényleges állományban vannak.

— **Közgyülés.** A baromfi tenyésztő egyesület holnap d. e. 10 órakor a keresk. és iparkamara helyiségében közgyülést tart, az okt.-ben rendezendő baromfikiállitás ügyében.

— **Gyujtogató villám.** Püspök Ladányból irják nekünk, hogy csütörtökön este ott is nagy égi háboru vonult el, sürü villámcsapásokkal. Rosenfeld Salamon tanyáján a villám felgyujtott egy buza asztagot, melyben 2200 kereszt volt összerakva és azt az égi tüz egészen elhamvasztotta.

— **A bihar udvarii és nagy bajomi** intelligens ifjuság szombaton Udvariban, a nagy leányiskola tantermében a szegény tanulók segélyezésére házias jellegü zártkörü táncszigalmat rendez. A rendezőség tagjai : If. Kuszt ós Kálmán, Imre Sándor; Baróthy Béla, Ifj. Tomm Béla, Szele János, László Andor.

— **A ref. néptanitók országos bizottsága** Kiss Áron elnöklete alatt gyülést tartott. A tanácskozás tárgyát a ref. néptanitók memoranduma képezte, a melyet a december 5-én tartandó ref. zsinat elé fognak terjeszteni. Elhatározták, hogy a memorandumot előleges tájékoztatás czéljából a ref. zsinat összes tagjainak már a legközelebbi napokban szét fogják küldeni. A központi választmány fel fogja szólitani a vidéki ref. tanitókat, hogy testületekké alakuljanak, hogy a zsinati tárgyalások tartama alatt a bizottsággal állandó összeköttetésben lehessenek. Végül elhatározta a bizottság, hogy „A magyar protestáns néptanitók“ czimü szaklapot a zsinatig minden körülmények között fentartja és a zsinat tartama alatt rendkivüli számokat ad ki.

— **A vasárnapi munkaszünet ellen.** A balmazujvárosi ort. izr. kereskedők, szatócsok és iparosok, kik a szombat napot munkaszünettel szentelik, e hó 16-án népgyülést tartottak, és mivel a vasárnapi munkaszünet kétszeres mértékben veszélyezteti életérdekeiket, a gyülés elhatározta, hogy a központi fővárosi mozgalomhoz csatlakozik.

— **Elömunkálati engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Horszky János mérnöknek, a ki a debreczen h. nánási vasut épitését vezette volt, a debreczen hajdunánási h. é. vasut Büd Szent Mihály állomásától Tisza-Lökig s innen a Tiszáig, továbbá Tisza Löktől Nyiregyházáig, illetve Desewffy megállóhelyig, végül Abránytól Buj és Kótaj községek érintésével Nyiregyházáig, illetve Dessewffy megállóhelyig vezetendő helyi érdekü vasutvonalakra, valamint a Tisza Löktől Tisza Dobon át Polgárig vezetendő helyi érdekü vasutvonalra megadott előmunkálati engedélyt ujból megadta. —

— **Kivándorlás az Ermellékről.** Egyik budapesti ujságnak azt a szomoru hirt irják az Ermellékről, hogy a mostoha viszonyok következtében arról a vidékről is kezdenek Amerikába vándorolni.

— **A debreczen-n. károlyi** hadászati ut hajdumegyei szakaszára (19—33 dik kilométer) 1891—92-dik évben szükséges kavics szállitására Reichman Herman és Hirsch Ignácz debreczeni vállalkozók ajánlkoztak. A szállitással Reichmant bizták meg, mint a ki a legelőnyösebb ajánlatot tette, nevezetesen a 19—22. klm. szakaszakra a kavics köbméterét 7 frttal, a 22—33 klm. szakaszokra pedig 7·50 frttal szállitja.

— **Árszabály a hortobágyi vendéglőben.** A debreczeni-f.-abonyi vasut olcsóvá és kényelmessé tette a hortobágyi puszta meglátogatását, amelyet eddig akárhány benszülött debreczeni ember se látott. Most már tömeges kirándulások történnek oda, különösen vasárnap délutánonként. Beszler Lajos tanácsnok a Hortobágyot látogató közönség érdekében inditványozta a tanácsban, hogy az italok, ételek és szobák ára, a hortobágyi vendéglőben véglegesen és méltányosan szabályoztassék. A tanács ennek folytán tegnap felhivta a rendőrfőkapitányságot, hogy az árszabályra vonatkozólag minél előbb javaslatot készitsen.

— **Lóvásár.** A honvédségnek a gazdák által kibérelt s nem rég beadott lovai közül 7 selejteztetett ki, melyek ma jó áron adattak el.

— **Választások a debr. hitközségnél.** A debreczeni izr. hitközség uj alapszabályai immár leérkeztek ellátva a jóváhagyó záradékkal és igy az eddig elodázott tisztujitó választásnak mi sem áll utjában ; erre vonatkozólag a választóképes hitközségi tagok összeirására kiküldött bizottság a következő hirdetményt bocsátotta ki : „A debreczeni izr. hitközség uj és immár jóváhagyott alapszabályainak 13 §-a értelmében közhirré tétetik, hogy a választási képességgel birók névjegyzéke az ennek összeállitásával megbizott választási bizottság által elkészittetvén, a jegyzői hivatalban (Szt. Anna utczai templom épület) közszemlére kitétetik s f. 1891. évi augusztus 21-ik napjától folyó évi augusztus 28 ig d. u. 5 óráig bezárólag a hivatalos órák alatt d. e. 9—11-ig és d. u. 3—5-ig megtekinthető s ezen nyolcz nap alatt a netaláni jogtalan felvételek vagy kihagyások miatti panaszok a választási bizottsághoz Burger D. József jegyző u'ján benyujthatók. Később érkezendő panaszok figyelembe nem vétetnek.

— **Lövészet** 1891 augusztus 20-án tartott lövészt eredménye. Dijat nyertek legjobb mélylövéssel Weszter István 1 db. 2 forintos tallért, legtöbb körlövéssel Dr. Bruttman ezred orvos 1 db. 1 frtos tallért.

— **István király napján** a helybeli róm. kath. templomban ünnepi isteni tiszteletet tartottak ; — a boltokat pedig, mivel a törvény ugy parancsolja, becsukták. Egyébként nem is látszott meg a kálvinista városon, hogy az első magyar király nevenapját országos törvény nemzeti ünneppé tette. — A kir. tábla két épületére ugyan reggel kitüztek egy egy nagy lobogót, de mikor látták, hogy egyetlen más házon sincsen olyan, megint visszavonták. — Délfelé a Dégenfeld palota kapujára is huztak fel lobogót — Egyébként, akik délután ünnepelni akartak volna mulatozással, azok sem tehették, mivelhogy jött egy nagy zivatar és szétverte a Margit fürdő közönségét.

— **Lányi Mariska meghalt.** A nagyváradi szerelmi dráma befejeződött. Janisch Ottót követte a sirba Lányi Mariska is. Igy most már csakugyan örökre egymáséi lettek. Egyesültek a halálban. — A boldogtalan asszonyka utolsó napjairól a nagyváradi „Szabadság“-ban következőket olvassuk :

„Vasárnap óta kinlódott, átlött mellel, leirhatlan fájdalmakat szenvedve, lázban égő agygyal. Három teljes napig küzdött a halállal, mely nem végzett vele oly könnyen, mint sorsa részesével : Janisch főhadnagygyal. A fiatal asszony, aki gondatlan könnyüvérüséggel dobta magát az örömök árjába : hetekig foglalkozott a gondolattal, hogy meghal és amikor megnyilt sebe s evvel együtt számára a sir : attól a percztől fogva kétségbeesett ragaszkodással s csak nőnél tapasztalható szivóssággal kötötte magát az élethez. Elni akart minden áron ; élni akart betegen is, visszavonulva, vezekelve könnyelmüségéért, csak élni. Nem akarta, nem tudta még itt hagyni a világot, melyet oly hamar megunt s az életet, melyet kora fiatalsága daczára elég jókor ismert meg. Szenvedésektől barázdált gyönyörü arcza az utolsó pillanatig mosolygott s daczára a rendkivül magas láznak, mely szüntelen gyötörte, folyton kérte orvosát : dr. Goldsteint, hogy mentse meg. A buzgó s fiatal orvos el is követett mindent, amit az orvosi tudomány segitségével megtehetett, de minden lelkiismeretessége daczára is csak a vivódó élet küzdelmeinek szaporitása volt az, amit az élet erőszakosan széttépett fonalának összekötésével elérni lehetett. Lányi Mariska tegnap délben meghalt.“

Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett. Koporsójára Debreczenből is több koszorut küldöttek.

A 17 éves asszonykáról egy budapesti iró ösmeröse a „Magyar Hirlap“-ban ezt a találó jellemzést irja :

„Bizonyára nem született rosznak a beregmegyei Marzsolén. Mostoha sorsa, a megejtő véletlenek járultak közre, hogy az legyen, a mi lett : tipusa a veszedelmes, fantaszta asszonynak Igazi tökéletesség e nemben : külseje egy naiv és jó gyermekleányé, csupa báj, csupa érzés ; bensejében minden hamis, affektált, még a szivverése, a lélegzése is. A mi nagy, a mi elemi chaotikus lelkében : az a rettentő hiuság, száz asszonyra való egyben. Nem egy család szeretete kell neki, hanem egy egész közönség szerelme és az a gondolat, a mi más asszonyt kétségbeejt, neki gyönyör : ha egymást öldökölnék miatta a férfiak !“

— **Villámütések.** A tegnapelőtti zivatarban a villám több helyen lecsapott ugy a városban, mint a környéken. — A piacz utczai Vecsey házat is meglátogatta egy ilyen kellemetlen vendég. A ház fölött elvonuló telefon hálózatot összetépte, a fedél cserepeit pedig letépte. — A kár jelentéktelen. Az államvasutak pályaudvarába is lecsapott éppen akkor mikor az esti gyors vonat berobogott, de kárt nem tett. — Szoboszlón az állomási épület távirda szobájába csapott le egy villám, épenakkor a mikor a szolgálattevő pénztárnok onnan kijött, hogy az állomáson lévő gyorsvonat lámpáinak felgyujtását elrendelje. — A távirda készüléket a villám összeolvasztotta. A pénztáros csak elszédült az ütés erejétől.

— **Egy 14—15 éves** fiu, ki három négy gymnasiumot végzett tanulónak ifj. Gyürky Sándor papirkereskedésében felvétetik.

— **Tolvaj és gyujtogató.** A széchenyi-utczai leányiskola öreg tanitója, annyi szép menyecskének „kedves Domokos bácsija“ az éjjel arra az ijjesztő valóságra ébredett fel, hogy az iskola padlása ég. — Rohant a padlásra, ahol egy kötő gerenda már lángokban égett. Néhány vödör vizzel azután csakhamar sikerült eloltani a tüzet a házbelieknek. Rájöttek a tüz keletkezése okára is. — Valami gazficzkó a királyi tábla kisuj-utczai épületének nyitva lévő kapuján behatolt az udvarra, ott talált egy szobafestő létrát, ennek segitségével felmászott a keritésre, s arról az iskola udvara felől mellé támasztott másik létrán leereszkedett. Először is feltörte a fáskamarát, de ott elvitelre érdemes tárgyat nem talált. Felkutatta a pinczét is, talált ott egy üveg finom bort, azt felhajtotta. Végre a padlásra ment, hogy jobban lásson tüzet rakott, ennek világánál összeszedte a száradó női tarka ruhákat és anélkül, hogy a tüzet eloltotta volna, ugyanazon uton elmenekült. — Bünjelül csak lábnyomokat találtak, amelyek 20 cm. hosszuak és 8 cm. széles czipőtől származtak. Ilyen czipőt pedig csak asszonynemüek viselhetnek. — A tettes ismeretlen.

— **Találtatott.** Egy fekete napernyőt találtak a gőzmalom sarkán levő helyi vasuti megálló helynél a padon. Tulajdonosa átveheti a helyi vasut irodájában.

— **A czeglédutczai polgárnők kivánsága.** Ma reggel „több templomlátogató polgárnő“ aláirásával levelet kaptunk azzal a kérelemmel, hogy tennénk ki azt az ujságba. A derék, vallásos asszonyokat az a hirünk inditotta

arra a levélirásra, hogy a presbiterum a czegléduteczai templomban való énekvezetést ujból egy évre ideiglenesen szándékozik betölteni, még pedig a hivek által szeretett Széll István segéd kántor mellőzésével, pályázat utján. A szóban forgó levél egy keserü nyilatkozat után igy folytatódik: „a czegléd-uteczai templom környékén lakók és a templom látogató hiveknek közösen az az óhajunk, hogy mindenáron Széll István legyen állandó kántorunk és pedig oly fizetetéssel, mint a többi kántor és ép ugy temethesen mint a többi, nem pedig 200 frttal meg szoritani, hogy ki se jöhessen, vagy el se fogadhassa: és még erre is pályázatot hirdetnek, — hiszen ma napság egy szőlös kerti csősznek is többre megy a fizetése a musttal 200 frtnál és e nagy kálvinista Romába két száz frtal szükölködjön a kántor, ez ránk nézve szégyen volna tehát ha a presbiterium: azért nem akarja Széll Istvánt megválasztani mert nincs alap miből fizessék, akkor tessék kivetni a Czeglédre és környékére egy harmadát az egyházi adó után a kántori fizetésnek, inkább szivesen megfizetjük mint sem oly egyént álicsanak ara helyre kit a nép nem szeret és nem is o h a j t, mert n e m t u d j a a n é p szokásos énekét, igy is többször énekel mostani kántorunk egymaga, mert nem tud a nép énekelni vele töb zsoltárhelyeket, van közötünk templomlátogatók között egy olyan polgárnö, ki azt mondta, mióta Szél kántor elment, nem tudok énekelni, inkáb kész vagyok a fizetéséhez némi összeggel járulni, csak öt választanák meg kántornak, ez a nő idös Kálmán Józsefné, tehát kérjük a Tekintetes egyház elöljáróit és a Tekintetes presbiter urakat, legyenek szivesek ez ohajunkat teljesiteni.“ — Mi pedig arra kérjük a nemzetes asszonyékat, hogy kérvényükkel egyenesen a nagytiszteletü és tekintetes egyháztanácshoz sziveskedjenek fordulni, — mert az kivánságukat és mindenesetre dicséretes áldozatkészségre való ajánlatukat hirlapi közlemény alapján nem tárgyalhatja. Különben ez ügyre nezve némi felvilágositással mi is szolgálhatunk. — Azt senki se mondta, hogy az ideiglenes állomásra Széll Istvánt egyáltalában nem akarják megválasztani; — sőt mint tudósitásunkból kiolvasható volt, a rokonszenv erösen nyilatkozott mellette a mult vasárnapi presb. közgyülésen. — Az az intézkedés pedig, hogy az énekvezetésről egyelőre ideiglenesen gondoskodnak, a presbiterium azon korábbi határozatából folyik, hogy az uj templombeli kántorságot föként pénzügyi tekintetekből egyesiteni fogják a felső leányiskola énektanári állomásával, — mely csak a jövő évben lesz betölthető. Igy lehet reményelni, hogy egy fizetésre, egy személyben képzett énektanárt és olyan kántort kap az egyház, a kivel a hivek minden tekintetben meglesznek elégedve.

— **A debreczeni kereskedő társulat** tegnap előtt ülést tartott, amelyen a társulat választmányának tagjai ugy gondos körültekintö cselekvöképességöknek, mint áldozatkészségöknek ujabb szép jelét adták. Az ülés főtárgyát az képezte, mimódon szerezze be a társulat a társulati ház és kereskedelmi akadémia épitése folytatásához és gyors keresztül viteléhez szükséges összegeket, addig is, mig egy végleges törlesztéses kölcsön köttetik. Z á d o r Lajos társulati elnök előterjesztette, hogy az épittető bizottság rendelkezésére összesen 104287 frt, 43 kr. állott. — Ebből 32500 frtot a meglévő alapokból a vásárolt telkekért már kifizettek; önkéntes adományok czimén egyesek, pénzintézetek és iparvállalatok 31787 fr. 43 krt jegyeztek és ebből első részletként 13274 frt. 73 kr. folyt be már eddig; ezen kivül van Debreczen városnak 40000 frt. hozájárulása, amely csak ezután lesz befizetve, ha a közgyülési határozat véglegesen megnyeri a felsöbb jóváhagyást, aminek azonban nincsen már semmi akadálya. Az előterjesztés után inditványozta az elnök, hogy az épitkezés kellö gyorsitása végett, addig mig a házra venne fel kölcsönt a társulat, az első debreczeni takarékpénztárnál kérjen folyószám'án hitelt, 60000 frtig. — K a r d o s László ehez azt a pótinditványt tette, hogy ezen időleges kölcsön biztositására — amennyiben még most jelzálogilag terhelni nem akarja — a választmány egyes tagjai is vállaljanak készfizető kötelezettséget. A választmány ezen kettös inditványt egyhangulag elfogadta és a kölcsön iránti kérvényt már tegnap beadta az első debreczeni takarékpénztárhoz, mely ezen ideiglenes hitelnyujtást előnyös kamatláb mellett engedélyezte. A társulat, ha az épitési költségek elszámolása megtörténik, egy végleges törlesztéses kölcsönről fog gondoskodni.

— **Köszönetnyilvánitás.** A nagy, emésztő fájdalomnak egyedüli gyógyitója a részvét, a vigasz balzsama. Feledhetlen halottunk G é d r a József temetése alkalmából éreztük ezt. Fogadják megjelenéseért forró köszönetünket a boldogultnak pályatársai, a jóbarátok, ismerősök; fogadja Dankó Mihály temetkezési intézet tulajdonos, fogadja a nagy számban jelenlevő közönség. A gyászoló család.

— **A büdi rablógyilkosság** ügyiratai, hogy milyen rengeteg halmazt képeznek, kitünik abból, hogy kevés hijján 21 kilogrammot nyomnak; mig a bünjelek sulya nem sokkal több 5 kilogrammnál.

— **Vizsga.** Az árok-uteczai óvoda 3 hónapja, hogy megnyilt. Az óvoda vezetője U j f a l u s s y Mariska k. a., hogy a szülök előtt a gyermekek előhaladását bebizonyitsa, e hó 26 án d. e. 9 órakor nyilvános vizsgát tart.

— **Egyházmegyei közgyülés.** Az alsó-szabolcs-hajduvidéki egyházmegye tegnap rendes közgyülését tartotta Hajdumegye székházán Szeremley József esperes és gr. Dégenfeld József egyházi gondnok elnöklete alatt. A gyülésről héttőn tudósitást hozunk.

— **A léghajós.** G i a c o m o Merighi, a vakmerő léghajós holnap kedvező idő esetén ujból felszáll a „Margit“ fürdő kertjéből, hogy fent mutassa be az igazán ingó trapezen hajmeresztő mutatványait. Az előadás érdekességét nagyban fogja emelei a B e n e d e t i család fellépte. E család Európa minden nagy városában, legközelebb Budapesten a Wulf lovardájában feltünt rendkivül ügyes, bámulatos torna és aequiblistrikai mutatványaival.

— **Birokverseny** gyakorolt tegnap nagy vonzerőt a szécheny-uteczai hippodromba. Négy izmos legény szállott sikra 20 frank jutalomért, amelyet végre is Schitkó János rakott zsebre, aki versenytársait egymásután teritette a földhöz. Ma Alexandrini ügyes bohócznak lezz ott jutalomjátéka.

— **Kutfurás a kereskedelmi ákadémia udvarán.** A kereskedelmi akademia falai gyorsan emelkednek, már elérték az első emeletet a jövő héten a társulati ház alapja rakását is megkezdik. Baj azonban, hogy az udvaron lévő ásott kut vize salétromos; minélfogva az épittető bizottság felhatalmazta Kardos Lászlót és Gerster Gyulát, hogy mély furásu kutat készittessenek, amely — ha vize iható, egészséges lesz — a vizvezetéket is elláthatja.

x **Mezey János orpheum társulatánál** ma szombaton augusztus hó 22-én lép fel utoljára Kurantman Joachim a szentpétervári szép hangu énekes. Ugyanez alkalommal kerül 1-ször szinre: a f e j l e m e t s z ö kitünő kaczagtató bohózat, amelyben Neuman Samu, Lurian Zsigmond s Weigand Miczi müködnek közre. — Holnap vasárnap a müsor dus tartalma miatt az előadás esti 7 órakor veszi kezdetét. Hétfön Mezey János 25 éves jubileumára a 48-as honvéd zsidó kerül szinre a a jubiláns és neje által előadva. (E szerepben lépett t. i. a deszkákra.) Lesz tombola. Ezen alkalommal az előadás 50 kr. bemeneti dij mellett tartatik.

Tanügy

— Beiratások az állami főreáliskolába —

Az állami kezelésbe átvett debreczeni főreál iskolában, melynek hetedik osztálya már ezen évben megnyillik, az uj iskolai év szeptember elsején kezdődik. Ezt megelőzöleg augusztus 29. 30. és 31. napjain a fölvételi javító és magán vizsgálatok tartatnak meg. A beirások szeptember 1. 2. és 3. napjain, mindenkor délelött 8 órától 12-ig eszközöltetnek a reál iskola igazgatósági irodájában (Piacz, Vecsey-ház.) A később jelentkezők csak azon esetben vétetnek fel, ha késedelmezésüknek okát tudják adni.

A beiratásnál minden tanuló atyjának vagy anyjának, vagy ezek helyettesének kiséretében tartozik megjelenni és mult évi tanulmányi előmenetelét, életkorát és azt, hogy véd himlővel nyra oltatott hiteles bizonyitvánnyal köteles igazolni. A fölvételnél, 4 frtot 25 kr. beirási dij és 9 frt 50 kr első félévi tandij, együtt tehát 13 frt 75 kr haladék nélkül befizetendő. A ki ezen kötelezettségnek eleget nem tesz, azt beirni nem lehet.

Az oly szegénysorsu tanuló, kinek minden tantárgyból jeles, vagy jó osztályzata van tandijmentességben részesül. A tandij mentességért a folyamodványt a Nagyméltóságu Vallás és közoktatásügyi m. kir., Miniszteriumhoz kell ugyan intézni, de az iskola igazgatóságánál a beirás napján vagy legkésőbb szeptember 10-ig kell benyujtani.

Debreczen 1891. évi auguszt 21.

A reál iskola igazgatósága.

—

Molnár Janka magán tanintézetében az 1891/92. tanévre a beiratkozások folyó hó 26 ától eszközöltetnek, a rendes előadások pedig Szeptember hó 1-én veszik kezdetöket. A kötelezett tantárgyakon kivül német és franczia nyelvben, valamint a zongorában is, szakavatott egyének által alapos oktatásban részesülnek a növendékek.

Bővebben értekezhetni Teleky utcza 2172. számu háznál, a tanintézet helyiségében.

A reformátusok debreczeni főiskolájában az akadémián a beiratás szept 1—8 napjain történik. Javitó és pótvizsgára szept. 2-án d. e. 11 óráig lehet jelentkezni az igazgatóságnál. Alapvizsgálat s állam vizsga iránti kérvények szept. 4-én d. e. 11 óráig nyujtandók be. Részletesebb utasitás a mult tanévi Evkönyvben olvasható. Dr. Baczoni Lajos akadémiai igazgató.

Irodalom és müvészet.

Emke uti kalauz Magyarország erdélyi részeiben. — Ilyen czim alatt 340 oldalra terjedö igen csinos kiállitásu, piros vászon kötésü vaskos könyvet kaptunk Kolozsvárról.

Hézagot pótló becses könyv ez, melyet az Erdélyi Magyar Közmüvelödési Egyesület azért iratott és adott ki, hogy mindenről világosan és alaposan tájékoztató kalauzt adjon a természeti szépségekben, történelmi nevezetességekben, néprajzi érdekességekben bövelkedő erdélyi részeket felkereső turisták kezébe. — Miután az Emke megalakitotta az Erdélyrészi Karpátegyesületet, önként következett, hogy egy ilyen kalauz-könyvnek megirásáról is gondoskodjék.

Az Emke a munka kiviteléhez fogva, az erdélyrészi 16 vármegye fiók választmányaihoz fordult; ezek a helyi viszonyokat legjobban ösmerö egy vagy több tag által készittették el a leirásokat. Ezen kivül a földmivelésügyi-, kereskedelmi és pénzügy miniszterek szivességéből, az erdö-bányavasuti és épitészeti hivatalok, közigazgatási hatóságok, továbbá egyes érdekelt intézmények és számos magánosak is sok adatot szolgáltattak. Az igy begyült adatokat T é g l á s Gábor dévai főreáliskolai igazgató, rendezte el és szerkesztette. Az egész kézirat azután a központ átdolgozásán, birálatán és további kiegészitésen ment keresztül. A telüldolgozás és végleges kivitel munkájában társszerkesztő volt M e r i a Lajos mérnök, az egyesület pénztárosa.

A munka valóban nélkülözhetetlen, mindenkinek, aki Erdélyt ösmerni kivánja; érdekkel lapozhatja az is, aki nem utazik az erdélyi részekben,

Hazánk eme gyönyörü földjén nincsen olyan nevezetes pont, amelyről leirást, rövid történeti ösmertetést e könyvben nem találna. — Ugy hogy a sok ezernyi adatot magában foglaló, azokat kitünő rendben csoportositó könyv bátran nevezhető Erdély monografiájának, bár nem akar egyébb lenni, mint egy gondos figyelmes, mindenütt és mindenről tanácsot adó uti könyv, a legjobb ilynemü külföldi könyvek mintájára irva és kiállitva. — A könyvhöz csatolva van az erdélyi részek turista térképe és az öt nagyobb erdélyi város térrajza — Ara felette olcsó csupán egy forint, sokkal kevesebb, mint amenyibe egy egy példány kiállitása került az Emkének.

A piros vászon fedelét Magyarország és Erdély czimere meg az Emke jelvénye, a havasi gyopár disziti.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy becsületes asszony története.

— Regény 1 kötetben. —

Irta: R. P. O. 66.

(Folytatás.)

Intelmeid szentek előttem! Megbizhatsz bennem, mert vége már annak annak a beszenyező bünös mámornak. Az a rozsdás ködfátyol, mely mint lidérczfény elkápráztatta szemeimet, ketté szakadt, vége, vége van a szegény nömnek, ki igazán szeret, soha sem nyujtok alkalmat többé a panaszra, csak most az egyszer elkerüljön mindkettönknek öt a gyanutól elterelni. A megtért, töredelmes bünös még jó ideig folytatta fogadkozását lázas hévvel.

Miklós hangja kezdetben reszketett, de csakhamar biztos lett az önvédelem hevében és a szó hatalma, mely oly gazdagon, megragadóan ömlött ajkairól megnyugvást, bocsánatot keltett a jó anya szivében, kit a megbánás erénye békülékennyé tett.

— Tehát megtérsz, jó lész? Szeretni, nagyon szeretni fogod azt a hü, szende erkölcsi felsőbbséggel felruházott kis feleségedet? Oh! igen, légy becsületes, mert nemcsak az a fedhetlen, tiszta jellem, az igazi gentleman, a kit a családd népszerüség emel magasra és a ki a világi törvényeket tartja tiszteletben, a valódi lelki nagyság csak a tiszta erkölcsiségben rejlik.

Sok ember van a hatalom magaslatán a köztisztelettől körül övezve, noha erkölcsileg elzüllött és büzös iszapban fetrengő.

A mellék szobából ajtó nyitás és halk léptek nesze volt hallható.

— Távozz, szólt halkan Romhányiné a terem kis tapeta ajtajára mutatva, — Marceline jön. Ne lásson ilyen feldult állapotban. Ne feledd soha, a mit igértél, menj, menj. Nődnek soha sem szabad megtudni a történteket; öcséddel történt meghasonlást más alakban adjuk tudtára.

Miklós gyorsan távozott.

Marceline megsuhogtatta az ajtó kárpit nehéz selymét és napsugaras mosolylyal megjelent annak keretében.

— Szabad be jönnöm? kérdé szeretetreméltó attitueddel, elbájló kedvességgel karjait ölelésre kinyujtva.

— Ide a keblemre, édes Marcelinem.

A benső ölelés után, a fiatal asszony homlokát oda nyujtá az idősnőnek, hogy megcsókolja, az hosszan szánakozva nézte gyanutlan, vidám arczát, mig szivét nehéz szorongó érzés facsarta.

Marceline bámész arczczal tekintett az idös matronára, kinek minden mozdulata nagymérvü izgalmat árult el, vörös, kisirt szemszegletei, az okozott könnyek, a benső vihar látható jelei megrezzentek a fiatal asszonyt, ki elfogódottan kérdé:

— Anyám sirt?

— Sirtam.

— És miért? kérdé akadozva az elérzékenyült ifju nő.

— El kell utaznotok.

— Oh! Istenem, ebben rejlik valami. Ugy félek anyám, riad fel Marceline.

— Légy nyugodt gyermekem. Légy erös és bátor! Miklós és Pál között kitört megint az ellenszenves torzsalkodás, tegnap a majorban olyannyira keményen összeszólalkoztak, hogy csak Ilona erélyes közbelépése tudta öket szétválasztani.

— És mi szolgáltatta reá az alkalmat? kiáltá megrázóan Marceline

— Köztük a gyülölség régibb keletü, a pénzügyek, Miklós pazarlása, viszonzá komolyan, mélán a boldogtalan anya és beszéde közben könnyek szivárogtak szemébe. Marceline lehajtá fejét és elnem tojtható zokogásba tört ki.

— Miklós szóval sem tön a effelöl emlitést. Oh! anyám, olyan boldogtalan vagyok, nem birom férjem teljes bizalmát.

Nem szeret, tudom, untatom.

— Tévedsz gyermekem. Minden férfi irtózik az élére állitott helyzetektől. Hallgatása merőben onnan ered, mert félt neked fájdalmat okozni, nem akarta könyeidet látni. El hiheted.

— És Pál?

— Elutazott a nejével. Pál kissé indulatos, nyers és vad; én kértem, hogy távozzanak esetleges ujabb összeütközés elkerülése végett.

— Gyülölnek engemet is?

(Folyt köv.)

Közgazdaság.

Vetések állása a vidéken H a j d u - D o r o g és B a l m a z U j v á r o s határán az aratási munkálatok teljesen befejeztettek; behordás és cséplés folyamatban van. Az eredmények különbözők, átlagosan gyenge középszerüek. A tengeri szép üde, zöld szinü, a szem képződés is kifogástalan. A kapadohány törése folyamatban van, kevés, de igen szép sima levelek vannak. Az alj és sárga levelekből azonban jó az eredmény. A burgundi répa jól fejlödik. A burgonya is jól áll, hasonlóan a kerti vetemények és sarju is.

—

Nyiregyházáról a szölök állását illetöleg a következöket jelentik: Vidékünkön a szölök állása, tekintetbe véve, hogy többször volt jegünk s az időjárás szélsőségeinek mi is ki voltunk téve, igen szép. Ha az időjárás kitart s több jeget már nem kapunk, ugy 30—40%-kal nagyobb termést remélünk a tavalyinál.

—

Orosz buza kiviteli tilalom.

Egy bécsi telegramm emlitést tesz arról az elterjedt hirről, hogy az orosz kormány a buzára is kiviteli tilalmat fog elrendelni. E hirek nem nyertek ngyan még hivatalos megerösitést, de egyáltalában nem mondhatók teljesen hihetetleneknek.

Az inség Oroszországban immár oly nagyfoku és a lakosság ellátása a legszükségesebb élelmiszerekkel oly nehézkes, hogy a kormány készletei elégtelenségének tudatában könnyen nyulhat ily rendszabályhoz.

Ez ismét nagy csapás volna Németországra nézve, mely buzakészletét is nagyrészt külföldről szerzi be. Az utóbbi években Németország importált buzamennyisége 4 és 7·5 millió métermázsa között variált. Ez összegben participiált Oroszország 3.7 millió métermázsával, Magyarország 1 millióval, Amerika 500.000 métermázsával. Németország buzakészlete tehát nagyrészt Oroszországból került.

Ez adatok eléggé bizonyitják, mily jelentösége volna Németországra nézve az orosz buza kiviteli tilalomnak.

A kérdés, mely ez eshetöséggel szemben fölmerül, természetesen az, hogy honnan fogja Németország buzakészletét fedezni. Az exportáló államok között első sorban áll Amerika körülbelül 42 millió métermázsa fölöslegével, melylyel szemben azonban áll Anglia szükséglete 52 millió métermázsával és Franciaországé 35—40 millió hektoliterrel. India buzakivitelét 100 millióra becsülik, de itt is első sorban Anglia jön tekintetbe. Marad még Magyarország 4—5 millióval és Románia körülbelül szintén annyival.

Készlet tehát jut majd, az a kérdés, hogy mily árban, mert kétségtelen, hogy az orosz buzakiviteli tilalom, ha tényleg elrendelik, lényegesen meg fogja drágitani a buzát Európában és különösen Németországban, a hol a magas gabonavámok különben is drágitják a gabona árát.

Szerkesztői üzenetek.

A vasárnapi munkaszünet. Önök panaszkodnak a debreczeni rendőrségre, hogy a Hadházról jövő dinyeáruló szekereket vasárnap szétkergette a piaczról. — A rendőrség ám a miniszteri utasitás szerint járt el. Az élelmi piacz vasárnap csak akkor engedhető meg, ha arra a napra országos vásár vagy heti vásár esik; utóbbi esetben csak is d. e. 10 óráig. — Debreczenben pedig a heti vásár nem vasárnapra esik. — Tehát a piaczon még a kofáknak sem szabad vasárnap kirakodniok. **Civisnek Ebes.** A vasárnapi munkaszünet a mezőgazdaságra egyáltalában nem terjed ki, tehát csépelni is lehet. **B. A. Debreczen.** Ha kereskedelmi akadémiát végzett és az egyetemre akar átlépni, előbb teljes éretségi vizsgálatot s azután a gimnázium négy felső osztályát an tanitott s az akadémián nem tanitott tárgyakból kell vizsgát tennie. Ha el van készülve, ugy ezeket a vizsgákat már most szeptember elején leteheti, vizsgázhat azután még deczember és junius hónapokban is Mindenesetre folyamodnia kell a közoktatásügyi miniszteriumhoz. **Grs.** Az első kisérlettől ne várja ön, hogy nyomda festéket lásson.

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Felelős szerkesztő: **Vértesi Gyula.**

Intelligens és tisztességes egyének főképpen

czipèsz és szabó segèdek

alkalmazást nyerhetnek **Neidlinger G.** udvari szállitó eredeti Singer varrógép raktárában utazó ügynöki minőségben előnyös feltételek mellett.

MED. UNIV.

Dr. SICHERMANN ADOLF

az összes gyógytudományok tudora

Massage gyógygymnastikai és orthopädiai (testegyenészeti)

rendelő helyisége: **Debreczen Nagyuj u. 1708.**

Rendelés egész nap. — Szegényeknek vasárnap délelőtt 8—10-ig ingyen.

BOLT

helyiségek

A takarékpénztár volt helyiségei,

a városház-czegléd-utczai részén

uj görfüggönyökkel,

tükörüveg kirakattal felszerelve

kiadók,

értekezhetni a debr. első takarékpènztár igazgatójánál.

Kunz József és Társa

Budapest, DEBRECZEN, N.-Várad

KISTEMPLOM-BAZÁR.

FRANCZIA BATIST

előnyös bevásárlás folytán rendkivüli olcsó

leszàllitott áron,

KIHÁZASITASI KELENGYE

teljes kiállitással,

vászon kész fehérnemü, divat, rövidáru-

BUTOR SZÖVET, SZŐNYEG,

függöny, ágy és asztalteritő.

paplan és matrácz raktár

dus választékban, jutányosan szabott árak mellett.

LYNOLEUM, (parafa szőnyeg)

bizományi raktár

gyári áron.

Pike, triko, plüs

nyàri paplanok

és mindenféle

FÜRDŐ CZIKKEK.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város Főispánjától.

528. szám.

1891.

Pályázati hirdetmény.

A Debreczen sz. kir. városánál elhalálozás folytán üresedésbe jött vásárfelügyelői állásra ezennel pályázatot hirdetek, s felhivom midazokat, kik ezen, — a legközelebbi rendes közgyülésen — választás utján betöltendő, 400 azaz négyszáz forint fizetés, s a járlatok kiállitásáért befolyó dijakból az eddigi gyakorlat szerint a vásárfelügyelőt illetett rész élvezetével egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez folyó évi szeptember hó 15-ik napjának délutáni 6 óráját annyival is inkább nyujtsák be, mert később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1891. augusztus hó 14.

Gróf Dégenfeld József.

7352.

1891.

ÁRLEJTÉSI hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város zárt ajánlat utján 7850 frt erejéig

ZABOT

akarván beszerezni, annak szállitására

pàlyázatot hirdet.

Zárt ajánlatok 785 frt bánatpénz és minta zabbal ellátva 1891. szeptember 14. délután 5 óráig a polgármesteri hivatalhoz adandók be.

Szállitás ez évben deczember 1-ig bevégezendő.

Fizetés 300 métermázsánként azonnal eszközöltetik.

Bánatpénz utólsó részlet beszállitása után adatik vissza. Deczember 1-ig a szállitás bevégzését nem telje itő vállalkozónak bánatpénze a város részére marad s a beszerzés az ő kárára és veszélyére foganatosittatik a város által. — Zabátvétel a város istálójánál lesz. Mintának meg nem felelő és nem tiszta zab el nem fogadtatik.

Ajánlatok és szállitások elfogadása felett a városi tanács dönt.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1891. augusztus hó 17-én tartott üléséből.

Bészler Lajos

tanácsnok.

Majolika kályhák és kandallók

fehér, zöld és barna szinárnyalatokban; aranyozott és polychrom kivitelben; az europai hirnevü

ZSOLNAY-féle porczellán-fajence gyárból

PÉCSRŐL; ugyszintén az

Ungvári porczellán-gyár kályhái,

melyek izletes alak, jóság és különösen olcsóság tekintetében minden más gyártmányt felülmulnak, **gyári áron** megrendelhetők.

KLEKNER MANÓ

ÜGYNÖKI és EXPORT IRODÁJA által

Nagyvárad-utcza 2203-ik sz. *alatt,*

kinél is az erről való rajzminták megtekinthetők és esetleg ezek szakszerü felállitása felől is gondoskodik.

Továbbá elönyös összeköttetései folytán szives figyelmébe ajánlja a n. é. közönségnek, de különösen a t. **épitész, épitkezési vállalkozók, fürdő, gőzgép** és **gőzmalom tulajdonosoknak** az általa képviselt czégek és gyárak czikkeit, u. m.: porosz, sziléziai és többféle belföldi **kőszén** és **coaks**; **portland-** és **román-czément**; sima és mozaik **czément lapok**; iszapolt **szines téglák**; zománczolt égetett agyag — **closet** és **csatornacsövek, épület diszitési tárgyak**; **telephonok, házi-** és **szoba-távirók**; franczia módra k. szült **kárpáti kova malomkövek** jótállás mellett; impragnált és franczia **gépszijak**; **gépolaj**; csepü- és **gumiáruk**; **kátrányozott tetőlemezek, vizmentes ponyvák, gazdasági-gépek, terményzsákok, épület-vastartány** és a vasüzlethez tartozó egyéb czikkeket.

Raktár: salon-köszén és coaksból, portland- és román czementből, iszapolt **szines téglából, kova-malomkőből.**

Válasz levélbeli megkeresésekre a legnagyobb készséggel azonnal adatik.

SÜRGÖNY!

A világhirü léghajós és légtornász

GIACOMO MERIGHI

holnap vasárnap augusztus 23-án délután ismét felszáll.

A felszállás előtt a léghajós saját akrobata társasága

a Benedetti család

s más közreműködő tagok fogják

a nagyérdemü közönséget mulattatni.

HELYÁRAK: Fentartott hely I frt, I. hely 80, II. hely 50, III. hely 10 kr. Gyermekek, tanulók és katonák őrmestertől lefelé az I., II., III. hely felét fizetik.

Pènztárnyitás a helyszinén délután 4 órakor.

A felszállás pont fél 7 órakor.

Kerti lóczak,

kerti butorok

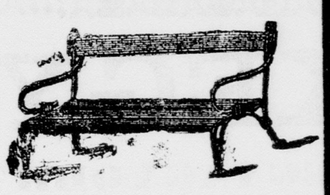

jégszekrények,

tizedes mérlegek, kaszák

irásbeli jótálás mellett.

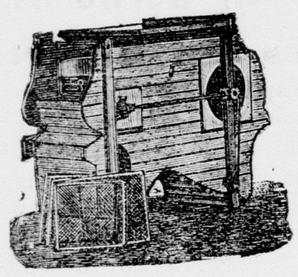

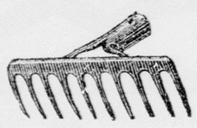

Valódi Fuchs-féle (rokás jegyü) szerszámok minden iparághoz

mezőgazdasági eszközök,

vas- és kátrány tető lemezek

legolcsób beszerzési forrása.

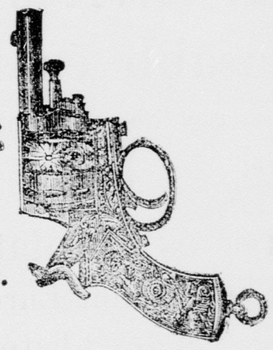

Képes árlap kivánatra bérmentve küldetik.

Tóth Gyula

előbb

Tóth Lajos és Társa

vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.

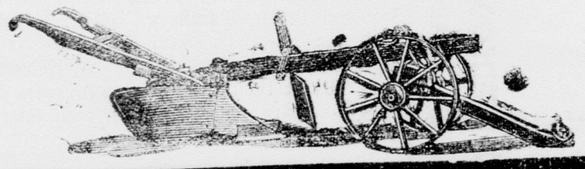

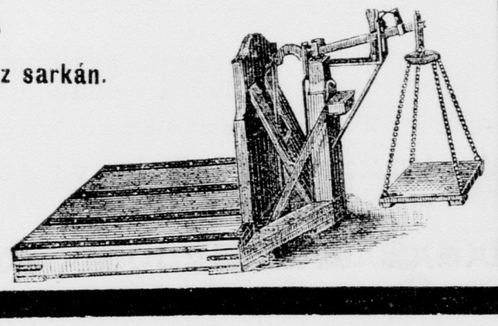

Férfi chiffon ingek

gallér vagy anélkül 1.50 kr.

A hirneves **SCHROLL**-féle

cshiffonból három minőségben

1.90, 2.20, 2.60.

Gallérok, kézelők, zsebkendők

minden árhoz.

HARISNYÁK,

nők urak gyermekek részére.

Napernyők, esernyők

legolcsóbb beszerzési forrása

Szabó Lajos fiai

czégnél Debreczen, Rózsatér.

Hirdetés.

Vagyonbukott Gold Zsigmond,

derecskei lakos csődtömegéhez tartozó pipere czikkek, füszer, vas és különféle áruk, bolti felszerelések és egyébb ingóságok, melyek 813 frt 99 krra vannak becsülve, zárt ajánlat utján a legtöbbet igérőnek ezennel eladatnak.

Felhivatnak ennélfogva a venni szándékozók, hogy zárt ajánlataikat 50 frt bánatpénz letélele mellett jövő **Szeptember hó 8**-ig alólirott tömeggondnoknál (lak: N.-Csapó-utcza 335. sz. a.) a kinél a leltár is megtekinhető, beadni szivesked-jenek.

Dr. Kun Mihály
ügyvéd.

Uj hathatós gyógymód.
Előkelő orvosoktól bizonyitványok,
Artalmatlan, gyógyszer nélkül.

Minden ideg-betegségnek

legmelegebben ajánltatik a már 21 uj kiadást ért **Weismann Róbert** által irt:

Idegbetegség s gutaütésekről, annak meggátlása és gyógyitása.

Ingyen kapható: Dr. **Rothchschnek V. Emil** gyógyszertárában.

Kwizda
kizáról. szabad.

Mosdóvize

(Restitutionsfluid) lovak számára.

30 év óta **legjobb hatással** használtatik több **udvar istállóban, a nagyobb** civil és katonai istállókban, erősitőnek nagyobb **strapák, megerőltetések** előtt és után, **kificza modások**, csuszamlások, az izmok bénaságánál stb. a lovat mindig a legjobb karban tart-ja és képesiti kiváló jó munkálkodásra

Egy üveg ára 1 frt 40 kr.

Valódi csakis fenti véjdegygyel minden gyógyszertárban.

Naponta postai szétküldés a főraktár által:

Franz Johan Kwizda
cs. és k. osztr. és kir. román udv. szállitó
Korneuburg be Wien. (1)

Arany érem **Félszázad óta.** Pécs 1888.

kitünőnek eli merve **dr. SIHULSZKI**-féle

ARCZKENŐCS és MOSDÓVIZ.

Ezen készitmények ajánló levelét, azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhirök és bámulatos hatásuk képezi. Legbámulatosabb sikerrel használtatnak bibircs, szeplő és májfoltok, forróság vagy fagy álta keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalan sága ellen.

Egy nagy tégely ára 70 kr. egy kis tégely 35 kr.
Egy nagy üveg mosdóviz 1 frt, egy kis üveg 50 kr.

Joliessante-Puder

(fehér, rózsa vagy sárgás.)

Kiváló finomsága miatt legjobban ajánlható; az arczbőrnek kellemes szint ad és láthatatlanul tapad.

Egy nagy doboz ára 80 kr, egy kis doboz 50 kr.

Joliessante-Fogpor

legegészségesebb fogpor a fogak tisztitására, odvasodására és büzödés megóvására kitünő, a foghusra legjótékonyabb hatásu.

Egy doboz ára 50 kr.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomitó és szépitő szer.

Kitünő hatásu a bőr finomitása s szépsége előmozditására, pattanások, kiütések elüzésére.

Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

Kapható

MOLNAR LIPOT
gyógyszerésznél, mint készitőnél Kassán.
DEBRECZENBEN Dr. ROTHSCHNEK V. EmIL
gyógytárában.
(Telefon hálózat 5-ik szám.)

Csak az esetben valódi ha főtisztelendő Seb. Kneipp plébános aláirásával van ellátva!

ELSŐ cszt. mech. **TRICOT- és Fehérneműáru-Gyár**
K. Kapferer et Co. Bécs, Hernals.

Kneipp Seb. pléb. egészségi fehérneműi.

EGYEDÜLI FŐRAKTÁR

Debreczenben; Kunz József és Társa, Szentkirályi Tivadarnál. Nyiregyháza; Tahy István. Szatmár; Gilyén József.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitüuőbb mázoló szer puha padó számára. 1 nagy palaczk ára frt. 1,35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadar Debreczen.

Nagy választék ércz, bársonyos és fa-koporsókban.

A „KEGYELET“

ELSŐRENDŰ LEGNAGYOBB TEMETESI VÁLLALAT

DEBRECZENBEN,

FŐPIACZ, CZEGELY-HÁZ, A MEGYEHÁZZAL SZEMBEN.

Elvállal temetések rendezését

a legjutányosabb és határozott árakért,

ugy helyben, mint vidéken

az ösmert szolid és legmélfóságfeljesebb kivitelben.

Hulla szállitást és hullafelvételeket eszközöl,

ugy helyben mint vidéken valamint Európa bármely városában és városából szállitva. Vagyontalanok temetését hatósági bizonyitvány előmutatása mellet

4 frt 35 krért eszközöl

egy kétfogatu gyászkocsival együtt.

Ércz és müvirág koszoruk és koszoru szalagok ingyen felirással

a legnagyobb választékban kaphatók.

Szükség esetén kivánatra temetések bárkinek havi részlet fizetések mellett is kiszolgáltatnak.

Nagy raktár sirlámpákban.

Dus választék gyászszalagokban.

Nagy készlet ércz és müvirág koszorukban.

Eladó vagy bérbe kiadó

ház és tanya birtok.

Kiss-Szappanos-utczán az 550 számu ház uj- és ó-osztásu földdel együtt **eladó**. — Ugyszintén a Macson egy 7½ nyilas tanyabirtok. Értekezhetni Kiss-Szappanos-utcza 550. sz. a. az örökösök megbizásából

MEGYESI GÁBOR-ral.

Durva és felpattogzott bör ellen!

A societé de mèdecine de Francc Párisban..

Poppodaline des Indes-ét

mint a bör ápolására czélzó ujdonságot megvizsgálta és annak hatását olyannak találta-mely a glycerin felhasználásával hasonló czélból került szereket messze felül mulja.

Gyár és raktár: Bécsben I. Bognergase 2 valamint Debreczenben: Tóth Béla, (föraktár Dr. Rothschnek V. E., Balázs A Mihálovits István Muraközy L. örökösei, Örvényi Ottó. Szilágyi P. M., Tamássy Béla, Füleky Pi urak gyógyszertárában, ugyszinte Szent Királyi Tivadar, Csanak J. és Schwarcz B urak üzletében és Magyarország minengyógyszertárában, gyógyfüszerüzletében és illatszer kereskedésében.

Debreczen Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában 1891. Széchenyi-utcza SIMON-ház.